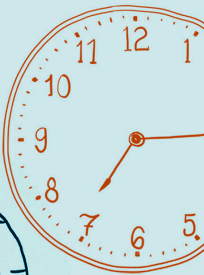

Min rätt
Din roll

РОЗРОБЛЕНО ДЕРЖАВНОЮ СПІЛКОЮ
ДОБРОВІЛЬНИХ СОЦІАЛЬНИХ ПРАЦІВНИКІВ

Яку допомогу надає законний представник?

Min rätt – Din roll («Мое право — Твоя роль»)

Проект Min rätt – Din roll проводився державною спілкою добровільних соціальних працівників (RFS) в 2016-2019 роках з фінансуванням Allmänna arvsfonden (Загального фонду спадщини). Одним з результатів проекту стала ця брошура, розроблена для дітей-біженців без супроводу, що пояснює роль законного представника. У підготовці брошури та перевірці фактів матеріалу взяли участь несупроводжувані діти та підлітки з місцевих асоціацій Simon («шведи та іммігранти проти наркотиків»), гуртожитків Стокгольмської міської місії та ради організації Rädda Barnen («Врятуємо дітей»). Висловлюємо велику подяку всім учасникам!

Спілка добровільних соціальних працівників (RFS) — це некомерційна організація, члени якої виконують функції контактних осіб, контактних сімей, сімей підтримки, осіб, що надають соціальну підтримку, помічників спостерігача, вповноважених представників, законних представників, піклувальників, законних представників для несупроводжуваних дітей, спеціально призначених опікунів, а також тих, хто відвідує слідчі ізолятори і пенітенціарні заклади.

Членство в місцевій асоціації надає страховку, інформаційні бюлетені, консультації та можливість обмінюватися знаннями та досвідом.
Детальніше на www.rfs.se

ISBN 978-91-983249-2-1

Графічний дизайн та виробництво: Grafolin

Ілюстрації: Jutta Falkengren illustration

Друк: Åtta45, Stockholm 2018

Зміст

В Швеції без супроводу	4
Законний представник	4
Що означає мати законного представника	5
Що робить законний представник?	5
Допомагає тобі подати заяву на отримання притулку	6
Відповідає за проживання	6
Підтримує тебе в контактi з державними службами	6
Відповідає за твої фінанси	6
Відповідає за твоє навчання	7
Відповідає за профілактичні оздоровчі заходи	7
Допомагає тобі встановити зв'язок з батьками або іншими родичами	8
Якщо тебе не влаштовує твій законний представник	8
Що не входить до обов'язків законного представника?	8
Що робить соціальний секретар?	9
Що робить школа?	10
Що робить персонал місця проживання?	10
Якщо ти живеш у будинку HVB	10
Якщо ти живеш у житлі з наданням соціальної підтримки	10
Якщо ти живеш в сімейному будинку	11
Розповсюджені питання та відповіді	12
Як влаштовані заходи на дозвіллі?	12
Я можу працювати, поки я є шукачем притулку?	12
Куди можна звернутися, якщо мені буде погано?	13
Що таке оцінка віку?	13
Що станеться, якщо я отримаю дозвіл на проживання?	13
Що станеться, якщо моє клопотання про надання притулку буде відхилено?	13
Що станеться, коли мені виповниться 18?	13
Співпраця з законним представником	14
Про мене	14
Мої побажання щодо контакту з законним представником	14
Контрольний список для мене і мого законного представника	15

законний представник

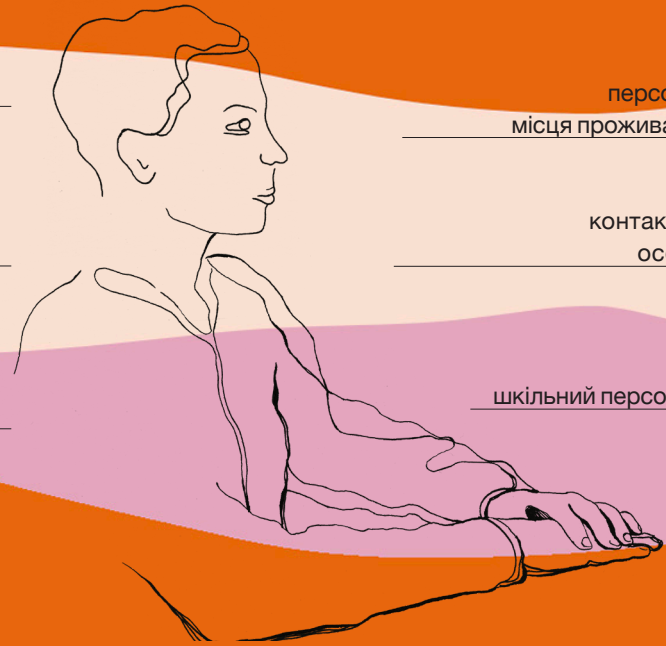
персонал
місця проживання

юридичний
повірений

контактна
особа

соціальний
секретар

шкільний персонал

«У Швеції жоден дорослий не має права бити дітей». (хлопець, 16 років)

«Дорослі повинні прислухатися до дитини, а дитина має право висловлювати свою думку». (хлопець, 16 років)

«Законний представник допомагає у всіх контактах з державними службами». (дівчина, 17 років)

В Швеції без супроводу

Якщо тобі ще не виповнилося 18 років, в Швеції ти вважаєшся дитиною. Якщо з тобою немає батьків або іншого дорослого, який може про тебе подбати, то ти — несупроводжувана дитина. Всі люди, як дівчата так і хлопці, мають однакову цінність, і у тебе є ті ж права, що і у всіх інших дітей у Швеції. Ти маєш право бути в безпеці і отримувати необхідну підтримку. У вас тебе також є зобов'язання, такі як дотримання шведських законів.

Оскільки твоїх батьків тут немає, ти маєш право на допомогу інших дорослих. Але може бути важко зрозуміти, хто і в чому має допомагати.

Тут ти як шукач притулку можеш прочитати про те, в чому тобі може допомогти законний представник, соціальний секретар, юридичний повірений, персонал в школі і у місці проживання. В кінці цієї брошури ми залишили місце для тебе. Там є варіанти питань, які ви з законним представником можете обговорити разом, щоб прояснити ваші очікування одне від одного.

Законний представник

Якщо дитина приїжджає до Швеції без батьків, їй призначають законного представника, який допомагає з різними речами, як в іншому випадку робили б твої батьки. Всі несупроводжувані діти отримують законного представника. Законний представник — це дорослий чоловік або жінка, які виконують цю роботу на волонтерських засадах. Законний представник отримує невелику грошову компенсацію за свою допомогу.

Завдання законного представника — переконатись, що ти отримуєш всю необхідну допомогу, і робити так, як найкраще для тебе. Ви маєш право висловити побажання щодо кандидатури законного представника. Наприклад, якщо ти хочеш, щоб законним представником була жінка, ти

можеш про це сказати. Муніципалітет намагатиметься виконати твоє побажання. Важливо, щоб тобі було комфортно спілкуватись з людиною, яка буде твоїм законним представником.

Законний представник — це не те ж саме, що мама або тато. Ви не будете жити разом.

Представник не буде забезпечувати тебе фінансово. Забезпечувати тебе їжею, одягом і житлом — це задача Міграційної і Соціальної служб.

Законний представник повинний допомагати тобі найкращим чином і, як і батьки, не зобов'язаний дотримуватися конфіденційності. Це означає, що іноді законний представник може передавати інформацію про тебе соціальному секретарю або персоналу місця проживання. Звичайно, що він не може розповідати про тебе все що завгодно, а має передавати інформацію тільки в тому випадку, якщо це в твоїх інтересах.

У тебе буде законний представник, поки не відбудеться щось з наступного:

- тобі виповниться 18 років
- ти отримаєш дозвіл на проживання
- твої батьки приїдуть до Швеції
- ти поїдеш зі Швеції

Що означає мати законного представника

Ти будеш контактувати з законним представником з багатьох різних приводів. Представник підтримуватиме тебе в процесі надання притулку і контактах з державними службами, буде займатися питаннями житла і навчання. У тебе завжди є право висловлювати свої побажання законному представнику, і він має тебе вислухати. Представник не завжди буде робити, як ти хочеш, і іноді йому доведеться встановлювати межі, так само, як роблять батьки. Завдання представника — завжди робити те, що краще для тебе.

Спочатку може бути важко спілкуватись з представником, тому що ви не знайомі і, вірогідно, розмовляєте різними мовами. Доки ти не вивчиш шведську, у тебе є право на послуги перекладача при зустрічах з законним представником. Якщо представник тебе не питає, ти можеш сказати йому, що хочеш, щоб на зустрічі був перекладач. Якщо ти чогось не розумієш, то у тебе завжди є право сказати про це і поставити питання. Деякі речі слід обговорювати декілька разів.

Як часто ти будеш зустрічатись зі своїм представником визначається індивідуально. Спочатку ви буде зустрічатись досить часто, а потім приблизно раз на місяць. Важливо, щоб ви обмінялись номерами телефону і адресами електронної пошти, щоб можна було спілкуватись, навіть коли ви не зустрічаєтесь. Наприклад, ти можеш ставити представнику питання про процес надання притулку, звернутись до нього, якщо у тебе проблеми в школі або у місці проживання, або якщо ти погано себе почуваєш. Представник не може вирішити всі проблеми, але він подбає про те, щоб тобі надавали необхідну допомогу.

Що робить законний представник?

Законний представник буде допомагати тобі з багатьма питаннями. В першу чергу це стосується речей, про які ти не можеш приймати рішення

«Законний представник допомагає, коли ти приїжджаєш до Швеції і не знаєш, як влаштовано суспільство».
(дівчина, 17 років)

«Законний представник допомагає відчувати себе впевнено і в безпеці».
(хлопець, 15 років)

«Законний представник допомагає, щоб все було добре з житлом і школою і допомагає розпоряджатися грошима».
(хлопець, 15 років)

«Спочатку, коли ти не знаєш шведської, важко спілкуватись з законним представником. Щоб розуміти представника і спілкуватись з ним, можна мати з собою перекладача». (дівчина, 15 років)

«Спочатку представник допомагав мені більше, але тепер я самостійно розпоряджаюсь банківською карткою». (хлопець, 17 років)

«Законний представник може відповідати на питання, якщо ти чогось не розумієш у процесі надання притулку». (хлопець, 16 років)

«Законний представник може допомогти в різних речах. Іноді рішення приймає дитина, але іноді це законний представник. Якщо ваші думки не сходяться, важливо це обговорити. Зазвичай можна домовитись». (дівчина, 17 років)

самостійно, поки тобі не виповниться 18 років.

ТВІЙ ЗАКОННИЙ ПРЕДСТАВНИК:

Допомагає тобі подати заяву на отримання притулку

Заява-клопотання про надання притулку подається до Міграційної служби. Там ти зустрінешся з інспектором, який буде займатись твоєю справою. Законний представник підтримуватиме тебе у цьому процесі. Якщо у тебе є питання про процес надання притулку або про те, як просувається твоя справа, ти можеш задати їх своєму представнику. Тобі також призначать юридичного повіреного — це юрист, який знає шведські закони. Повірений допоможе тобі подати заяву про надання притулку і буде працювати над тим, щоб тобі було дозволено залишитися в Швеції. Юридичний повірений не є працівником Міграційної служби. Послуги повіреного надаються безкоштовно.

Тобі треба розповісти повіреному, чому ти хочеш залишитися в Швеції. У повіреного є обов'язок лояльності. Це означає, що він завжди на твоєму боці. Немає гарантій, що ти отримаєш дозвіл на проживання в Швеції. Ні законний представник, ні юридичний повірений не вирішують, дозволено тобі залишитися чи ні — це рішення приймає Міграційна служба.

Законний представник буде супроводжувати тебе на всіх зустрічах з Міграційною службою. Представник може допомогти тобі, якщо ти чогось не розумієш або якщо у тебе є питання про те, що відбувається під час процесу надання притулку. Якщо ти не хочеш залишатися в Швеції, ти також можеш повідомити про це представнику і повіреному.

Під час процесу надання притулку твій законний представник має: підтримувати тебе; супроводжувати тебе на зустрічі; відповідати на питання про надання притулку; розповідати тобі про хід справи; підтримувати контакт з юридичним повіреним; дати згоду на оцінку віку. Під час процесу надання притулку законний представник не повинен: впливати на рішення або час розгляду справи; підвозити тебе до Міграційної служби і додому.

Відповідає за проживання

Законний представник відповідає за те, щоб у тебе було житло, де ти можеш почувати себе комфортно. Ти, як і твій представник, маєш право дати згоду на житло, запропоноване Соціальною службою. Твоя думка про житло важлива. Можливо, ти не зможеш жити саме там, де хочеш, але твій представник і соціальний секретар подбають про те, щоб житло якнайкраще відповідало твоїм потребам.

В контакт з місцем твого проживання законний представник має: разом з тобою і соціальною службою підібрати для тебе належне житло; дати згоду на твоє розміщення у цьому житлі; взяти участь в розробці плану дій; відвідувати житло; подати заяву на нове житло, якщо у цьому є проблеми, які не можна вирішити.

При контакт з місцем твого проживання законний представник не повинен: визначати правила проживання; підвозити тебе на заходи; вирішувати конфлікти; відкривати твою пошту без згоди.

Підтримує тебе в контакт з державними службами

Законний представник буде супроводжувати тебе на зустрічах з державними службами, наприклад, Міграційною службою, Соціальною службою або поліцією. Поліція не може проводити з тобою допит у відсутності твого законного представника або юридичного повіреного. Якщо ти не хочеш щось розповідати своєму представнику, тобі не обов'язково це робити. Наприклад, якщо ти бажаєш побачитися зі своїм соціальним секретарем наодинці або сходити на прийом до центру підтримки молоді та підлітків, тобі не потрібно питати дозволу у законного представника.

При контакт з державними службами законний представник має: супроводжувати тебе на зустрічі (ти маєш право зустрічатися з соціальним секретарем без супроводу); подавати заяви на різні види допомоги, наприклад, про призначення контактної особи; давати згоду на розміщення у певному житлі; супроводжувати тебе у поліції, якщо ти є жертвою або вчинив/вчинила злочин.

При контакт з державними службами законний представник не повинен: приймати рішення про державну допомогу без твоєї згоди.

Відповідає за твої фінанси

Законний представник подасть заяву від твого імені на отримання фінансової допомоги від Міграційної служби і переконається, що ти отримуєш добові. Грошей повинно вистачати на одяг, дозвілля та інше. Якщо у тебе є додаткові потреби, такі як окуляри або хіджаб, повідом про це своєму представнику, і він зможе подати заяву на цільову фінансову допомогу від Міграційної служби.

Законний представник має стежити за тим, щоб гроші використовувалися належним чином. Важливо, щоб ви з представником обговорили, на що повинно вистачати грошей. У тебе є право висловлювати побажання щодо того, як використати гроші, і представник має тебе вислухати, але у деяких випадках він може вирішити, що гроші потрібно використати іншими способами.

Представник вирішує, у кого з вас буде банківська картка. Зазвичай спочатку картка зберігається у представника, а потім ти зможеш розпоряджатись їй самостійно. Тоді ти будеш самостійно відповідати за те, щоб грошей вистачало на всі потреби.

Корисно обговорити, скільки грошей ти можеш отримувати у якості кишенькових. Кишеньковими грошима ти можеш розпоряджатись на свій розсуд.

Якщо ти живеш у сімейному будинку, то кишенькові гроші тобі будуть давати там. У такому разі ти зможеш обговорити фінансові питання разом з родиною сімейного будинку і твоїм законним представником.

Представник не несе за тебе фінансової відповідальності. Наприклад, якщо ти випадково втрапиш свій проїзний на автобус, представник не купить тобі нового. Якщо тобі знадобиться новий проїзний, законний представник може допомогти тобі подати заяву на отримання цільової фінансової допомоги на новий проїзний, але, можливо, тобі доведеться сплатити вартість самостійно.

Стосовно фінансових питань законний представник має: подавати заяву на отримання добових і цільової фінансової допомоги; вирішувати, як будуть використовуватися твої гроші; вирішувати, чи можеш ти самостійно розпоряджатись банківською картою; вислуховувати твої побажання; пояснювати тобі правила, що стосуються фінансової допомоги. Стосовно фінансових питань законний представник не повинен: позичати тобі гроші; вирішувати, як слід використовувати твої кишенькові гроші або зарплату, якщо ти працюєш.

Відповідає за твоє навчання

Законний представник забезпечить тобі можливість ходити до школи. Якщо у школі виникають проблеми, ти можеш розповісти про це своєму представнику. Представник буде відвідувати зустрічі з персоналом школи. Там ви можете обговорити як позитивні сторони, так і потреби у додатковій допомозі. Наприклад, чи потрібна тобі допомога з домашнім завдан-

ням, і чи бажаєш ти відвідувати літню школу.

Оскільки законний представник виступає в ролі твого опікуна, для певних речей потрібна його згода — наприклад, щоб відвідувати уроки плавання або поїхати з класом на екскурсію.

У контакті зі школою законний представник має: супроводжувати тебе на бесідах про розвиток; підписувати шкільні документи, наприклад, про відсутність, уроки плавання, класні поїздки; говорити з тобою про те, як йдуть справи в школі, і чи отримуєш ти достатню підтримку або чи тобі потрібна додаткова допомога; поговорити з представниками житла, якщо ти пропускаєш школу.

У контакті зі школою законний представник не повинен: допомагати тобі з домашнім завданням; підвозити тебе до школи; стежити за тим, що ти приходиш в школу вчасно.

Відповідає за профілактичні оздоровчі заходи
Завдання законного представника — переконали, що ти отримуєш всю необхідну медичну допомогу, включно з профілактичними заходами. Після прибуття до Швеції ти зможеш пройти медичний огляд. Це означає, що ти зустрінешся з лікарем, який з'ясує, як ти себе почуваєш, чи потрібні тобі які-небудь ліки або стоматологічна допомога, як ти почуваєшся психологічно, і чи тобі потрібно звернутися до психолога. Дітям у Швеції медична допомога надається безкоштовно. Представник буде супроводжувати тебе під час медичного огляду.

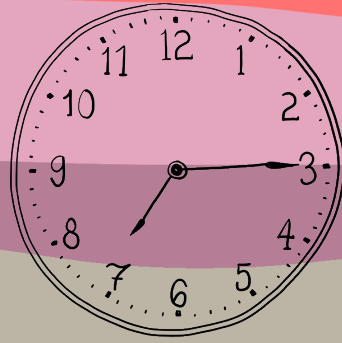
Якщо ти хочеш, щоб хтось супроводжував тебе під час візитів до лікаря, ти маєш на це право. Часто на перший прийом супроводжує законний представник, наприклад, коли ти перший раз йдеш до стоматолога. Наступного разу, якщо ти хочеш, тебе може супроводжувати контактна особа з місця проживання або хтось з родини у сімейному будинку. Обговори свої побажання з законним представником і персоналом місця проживання.

«У Швеції шкільна освіта безкоштовна. Це можливість багато чому навчитися». (хлопець, 16 років)

«Іноді бувають суперечки з законним представником, якщо він вважає, що потрібно відкласти гроші, а я хочу чогось іншого». (дівчина, 17 років)

«У Швеції медична допомога безкоштовна. Законний представник стежить за тим, щоб мені надавали потрібну допомогу». (хлопець, 16 років)

«Мій законний представник був не дуже, він не відвідував мене, ніколи не відповідав на телефонні дзвінки і у нього не було часу для мене. Тому мені довелося змінити представника». (хлопець, 17 років)

У контакті з системою охорони здоров'я законний представник має: супроводжувати тебе на медичний огляд; говорити з персоналом місця проживання, щоб вони записували тебе на прийом до лікаря і супроводжували тебе до лікарні.

У контакті з системою охорони здоров'я законний представник не повинен: вирішувати, яку медичну допомогу ти маєш отримувати; супроводжуй тебе на прийоми до лікаря окрім першого медичного огляду.

Допомагає тобі встановити зв'язок з батьками або іншими родичами

Якщо ти знаєш, де знаходяться твої батьки або родичі, і хочеш зв'язатися з ними, поговори про це зі своїм законним представником, а також з персоналом місця проживання або сімейного будинку.

Якщо ти не знаєш, де знаходяться твої родичі, шведські державні служби спробують знайти їх, щоб ви могли зв'язатися, але немає гарантії, що їм дозволять приїхати до Швеції. Якщо ти хочеш їх знайти, у деяких випадках може допомогти Червоний Хрест. Щоб отримати допомогу від Червоного Хреста, законний представник має записати тебе на прийом до них. Представник буде супроводжувати тебе під час прийому. Якщо ти бажаєш, щоб на зустрічі був перекладач, повідом про це своєму представнику. Чи шукати родичів — це твоє рішення. Законний представник не може прийняти це рішення за тебе, але буде підтримувати тебе в контакті з Червоним Хрестом, якщо ти цього захочеш.

Під час пошуку родичів законний представник має: організувати і підтримувати контакт з Червоним Хрестом.

Під час пошуку родичів законний представник не повинен: самостійно шукати твоїх родичів; подавати заяву на отримання притулку для твоїх родичів.

Якщо тебе не влаштовує твій законний представник

Якщо твій законний представник не виконує своїх обов'язків, наприклад, не відповідає на телефонні дзвінки, не приходить на зустрічі або каже, що у нього немає часу зустрічатися з тобою, поговори з іншим дорослим, якому ти довіряєш. Це може бути вчитель, контактна особа в місці проживання або представник сімейного будинку. У такому випадку ви разом можете поговорити з законним представником, і ти зможеш висловити свої побажання. Якщо це не допоможе, ти можеш скористатися допомогою дорослого і звернутися до відділу опіки і піклування муніципалітету. Відділ опіки і піклування відповідає за те, щоб законні представники робили те, що потрібно. Він проведе розслідування, щоб виявити, чи нехтував твій представник своїми обов'язками. Якщо твій законний представник не виконує своїх обов'язків, ти маєш право на призначення іншого представника. Якщо представник виконує свої обов'язки як слід, то немає гарантії, що ти можеш змінити представника.

Що не входить до обов'язків законного представника?

Законний представник не має допомагати тобі у повсякденному житті, наприклад, підвозити тебе кудись, допомагати з домашнім завданням або будити тебе вранці. Представник має бути підтримкою для тебе, але не може допомагати членам твоєї родини, наприклад, подавати клопотання про отримання притулку для твоїх родичів. Він також не може займатися пошуками твоєї родини.

ХТО МОЖЕ ДОПОМОГТИ З ТИМ, ЩО НЕ ВХОДИТЬ ДО ОBOB'ЯЗКІВ ЗАКОННОГО ПРЕДСТАВНИКА?

ЗАВДАННЯ	ХТО МОЖЕ ДОПОМОГТИ?
Підвозити до Міграційної служби	представники місця проживання
Підвозити на заходи на дозвіллі	представники місця проживання, власна відповідальність
Допомагати з домашніми завданнями	представники місця проживання, благодійні організації, школа
Супроводжувати до лікаря (крім медичного огляду і першого візиту до кожного лікаря)	представники місця проживання, контактна особа з соціальної служби
Будити тебе вранці	представники місця проживання
Шукати твоїх родичів	Міграційна служба, Соціальна служба, Червоний Хрест
Шукати підробіток/роботу на літо	благодійні організації, друзі, власна відповідальність
Шукати заходи для дозвілля	представники місця проживання, контактна особа SoL, благодійні організації

*Під житлом маються на увазі будинки HVB, сімейні будинки і житло з наданням соціальної підтримки

Що робить соціальний секретар?

У тебе є право:

- Отримувати необхідну допомогу і підтримку, щоб відчувати себе якнайкраще.
- Отримувати інформацію про все, що тебе стосується і мати можливість ставити питання.
- Бути почутим.
- Давати свою згоду на заходи, запропоновані соціальним секретарем, наприклад, розміщення або призначення контактної особи через соціальну службу.
- Зустрічатись зі своїм соціальним секретарем наодинці.

Соціальна служба має разом з тобою і твоїм законним представником з'ясувати твої потреби, наприклад, щодо освіти, охорони здоров'я або пошуку підходящого житла. Соціальна служба призначає тобі соціального секретаря, який буде за тебе відповідати. Ви будете зустрічатись раз на місяць, щоб поговорити про те, як у тебе йдуть справи і чи отримувеш ти необхідну допомогу. Зазвичай тебе буде супроводжувати законний представник, але, якщо ти хочеш, то можеш зустрітись з соціальним секретарем наодинці.

Соціальний секретар має вислухати твою думку і твої побажання. Це не означає, що ти завжди будеш отримувати те, що хочеш. Соціальний секретар має

приймати рішення на основі того, що краще для тебе. Соціальний секретар не може вирішити, що тобі слід переїхати або що ти потребуєш особливого медичного догляду, якщо ти і твій законний представник не дали на це згоди. Однак, якщо ти відчуваєш себе настільки погано, що становиш небезпеку для себе або інших, соціальний секретар може вирішити, з твоєю згодою або без, що ти потребуєш медичної допомоги або маєш переїхати до спеціальної установи, де зможеш отримувати більше підтримки.

Контактна особа від соціальної служби

Якщо ти відчуваєш самотність і потребуєш підтримки в повсякденному житті, ти можеш звернутися до Соціальної служби, щоб тобі призначили контактну особу відповідно до Закону «Про соціальний захист населення», SoL. Контактна особа — це звичайна людина, яка буде зустрічатись з тобою у вільний час, кілька годин на тиждень. Що ви будете робити разом залежить від твоїх потреб. Наприклад, ви можете піти в кіно, випити кави або разом зробити домашнє завдання. Контактна особа не буде ходити з тобою до школи. Контактна особа зобов'язана дотримуватися конфіденційності і не може розповідати іншим, про що ви розмовляєте.

Якщо тобі потрібна контактна особа, ти можеш поговорити зі своїм законним представником, щоб він допоміг подати заяву до соціальної служби.

«Якщо важко завести шведських друзів, то допомогти може контактна особа. З нею можна попрактикувати шведську». (дівчина, 17 років)

Що робить школа?

У тебе є право:

- Відвідувати базову школу або гімназію (старші класи).
- Отримувати необхідну підтримку у навчанні.

У школі працює багато дорослих — вчителі, директор, куратору і медсестра. Персонал співпрацює, щоб забезпечити тобі якомога краще навчання. Вчитель разом з тобою і твоїм законним представником визначить, як буде краще організувати навчальний процес.

Школа в Швеції безкоштовна. Поки ти є шукачем притулку, у тебе є право ходити до школи. Щоб вступити до гімназії (старших класів), тобі має бути менше 18 років на момент початку навчання. У школі ти можеш вивчати шведську мову та інші предмети, брати уроки рідної мови і зустрічатися з друзями і дорослими. Шукачі притулку на зобов'язати навчатися у школі. Це означає, що у тебе не має обов'язку ходити до школи, поки ти не отримаєш дозвіл на проживання. Однак знання, отримані в школі, приносять користь все життя. У школі також можна знайти друзів і спілкуватися з дорослими, які можуть стати для тебе підтримкою. Якщо тобі некомфортно у школі, розкажи про це законному представнику або контактній особі з місця проживання. Ви зможете обговорити, як можна покращити ситуацію.

«У школі ти вивчаєш шведську мову. Мова — це ключ до шведського суспільства». «Коли ти турбуєшся про те, чи зможеш залишитися, важко ходити в школу, але важливо заводити друзів і говорити з дорослими, які там працюють». (хлопець, 16 років)

«Законний представник вважає, що я маю вчитись, але я хочу працювати і заробляти гроші». (дівчина, 17 років)

Що робить персонал місця проживання?

У тебе є право:

- Жити в безпечному і захищеному середовищі.
- Знати правила і розпорядок дня у місці проживання.
- Говорити з персоналом, коли тобі це потрібно.
- Зберігати свої особисті речі недоторканими.

Існують різні типи житла для несупроводжуваних дітей. Це може бути гуртожиток, де живуть інші молоді люди (будинки HVB або житло з наданням соціальної підтримки), або проживання з сім'єю (сімейний будинок).

Якщо ти живеш у будинку HVB

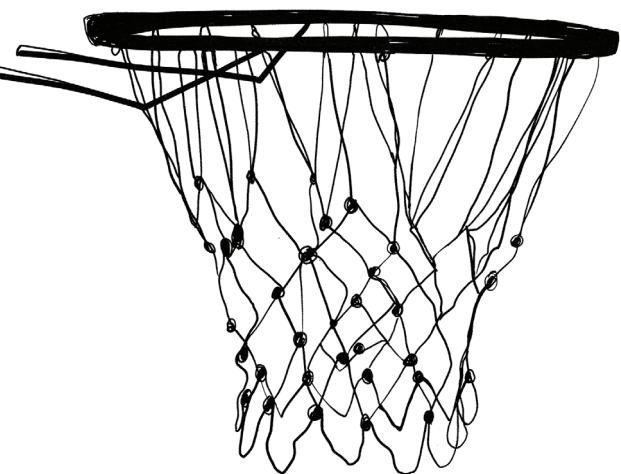
У будинку HVB ти будеш жити з іншими несупроводжуваними дітьми. Там цілодобово є персонал. Там ти можеш отримати допомогу зі шкільними завданнями і пошуком заходів для дозвілля, а також попрактикуватися справлятися з повсякденним життям самостійно. Персонал також може нагадувати тобі про візити до лікаря і супроводити тебе на прийом. Вони будуть допомагати тобі з певними речами і готувати тебе до самостійного життя в окремому житлі, коли ти станеш старше.

Персонал гуртожитку зобов'язаний дотримуватися конфіденційності і не може передавати комусь інформацію про тебе. Тобі призначають контактну особу. Разом з контактною особою і законним представником ви складете план дій. У плані буде зазначено, яка допомога і підтримка тобі потрібні, і хто за що відповідає. Ти маєш право брати участь у складанні плану, а також ознайомлюватися з ним.

Важливі моменти, які слід включити в план: на що повинно вистачати грошей, і хто буде допомагати тобі з покупками; яка підтримка тобі потрібна в навчанні; коли ти будеш спілкуватися з законним представником, і коли ви будете зустрічатися; що ти хочеш робити у вільний час.

Якщо ти живеш у житлі з наданням соціальної підтримки

У житлі з наданням соціальної підтримки ти будеш жити разом з іншими молодими людьми. Зазвичай ви будете готувати їжу та прати самостійно. Ти будеш самостійно відповідати за те, щоб робити домашні завдання і вчасно приходити до школи. Тобі призначають контактну особу, але цілодобового персоналу в гуртожитку не буде. Якщо тобі знадобиться якась допомога, то, звичайно, ти можеш звернутись до персоналу. Перш ніж переїхати до житла з наданням соціальної підтримки, слід обговорити з законним представником і соціальним секретарем

рем, наскільки ти можеш справлятися з повсякденним життям самостійно.

Якщо ти живеш в сімейному будинку

Сімейний будинок — це проживання зі звичайною родиною. Родина може виглядати по-різному — від одного дорослого до сім'ї з дітьми. Це можуть бути знайомі або не знайомі тобі люди.

Сімейний будинок має створювати для тебе атмосферу безпеки. Тобі будуть допомагати у шкільних справах, супроводжувати тебе до лікаря і підвозити на зустрічі у Міграційній службі. Родина сімейного будинку повинна враховувати твої думки і побажання і забезпечувати тобі добрі умови. Родина не зобов'язана дотримуватися конфіденційності, іноді їм потрібно буде обговорювати твою ситуацію з твоїм законним представником або соціальним секретарем.

Буде корисно іноді зустрічатись разом з родиною сімейного будинку і законним представником, щоб поговорити про те, як у тебе справи, і як ти справляєшся з різними аспектами повсякденного життя, наприклад, як ти використовуєш кишенькові гроші. Якщо тобі погано в сімейному будинку, ти можеш повідомити про це своєму законному представнику або соціальному секретарю.

Розповсюдженні питання та відповіді

Як влаштувати дозвілля?

Щоб почуватися добре, важливо займатись чимось цікавим у вільний час. У будинку НВВ проводяться групові заходи. Якщо ти хочеш займатись чимось іншим, звернись до персоналу. Вони допоможуть тобі знайти заходи відповідно до твоїх інтересів. Якщо ти живеш в сімейному будинку, твоя сім'я допоможе тобі знайти заняття поблизу до дому. У багатьох місцях існують асоціації і клуби, що пропонують різні види діяльності. Це можуть бути спортивні клуби або спеціальні організації для несупроводжуваних дітей.

Якщо заняття проводяться за оплату, тобі потрібно обговорити це з законним представником. Для деяких видів діяльності також потрібна згода законного представника. Ти отримаєш форму згоди, яку представник має підписати, щоб підтвердити, що він дає дозвіл. Дозвіл представника потрібний, наприклад, щоб брати участь у уроках плавання, займатися бойовими мистецтвами або відправитися в табір з ночівлею.

Якщо ти хочеш відвідати когось, хто живе далеко, і переночувати у нього, тобі також потрібна згода представника. Представник може і не дати згоди. Тому завжди запитуй дозволу перед тим, як кудись їхати.

Я можу працювати, поки я є шукачем притулку?

Щоб мати право на роботу, поки ти є шукачем притулку, ти маєш отримати рішення про звільнення від обов'язку мати дозвіл на роботу, AT-UND. Якщо тобі ще не виповнилося 16 років, тобі не потрібно мати AT-UND для проходження стажувань, виконання простої роботи або разового підробітку. Міграційна служба не має схвалювати твоє працевлаштування, але якщо тобі менше 16 років, твій законний представник має дати згоду, щоб тобі дозволили працювати.

Якщо ти хочеш влаштуватись на підробіток або літню роботу, поговори про це зі своїм представником, щоб ви разом визначили, скільки тобі можна працювати. Міграційна служба має правило щодо того, скільки ти можеш заробляти зі збереженням добових. Обов'язково поговори з представником про те, скільки ти можеш заробляти, поки отримуєш добові. Як заробітна плата, так і інші види фінансових надходжень можуть вплинути на право отримувати фінансову підтримку з боку Міграційної служби. Ти можеш самостійно розпоряджатись грошима, які заробляєш.

Куди можна звернутися, якщо мені буде погано?

Якщо ти відчуваєш себе психологічно погано, обов'язково звернись за допомогою до дорослих, наприклад, до законного представника або представників місця проживання, яким ти довіряєш. Законний представник влаштує для тебе зустрічі з психологом. Ти також можеш звернутись до шкільного медпункту. Тобі не потрібно просити дозволу або розповідати комусь про це, якщо ти не хочеш.

Якщо ти відчуваєш себе погано і хочеш з кимось поговорити, ти можеш зателефонувати на лінію підтримки організації Rädta barnen. Телефон: 0200 77 88 20. Персонал володіє англійською, арабською, дарі, пушту, сомалійською і тигринья.

Що таке оцінка віку?

Якщо ви не можете документально підтвердити свій вік, Міграційна служба запропонує тобі пройти медичну оцінку віку. Це означає, що вони спробують визначити, скільки тобі років.

Ти самостійно вирішуєш, чи хочеш пройти оцінку віку. Важливо, щоб ви з представником обговорили, що це означає. Для оцінки віку потрібна і твоя згода, і згода законного представника. Якщо ти вирішиш пройти оцінку віку, законний представник буде супроводжувати тебе під час обстеження.

Що станеться, якщо я отримаю дозвіл на проживання?

Якщо тобі нададуть дозвіл на проживання, то ти отримаєш спеціально призначеного опікуна замість законного представника. Якщо тобі скоро виповниться 18, тобі можуть залишити законного представника. Спеціально призначений опікун має майже ті ж обов'язки, що і законний представник. Як і представник, опікун дбає про те, щоб тобі надавалась необхідна допомога. Опікун має право і зобов'язаний приймати рішення з питань, що стосуються тебе. Твої права залишаться незмінними.

Що станеться, якщо моє клопотання про надання притулку буде відхилено?

Якщо Міграційна служба вирішить, що у тебе немає достатніх причин для перебування в Швеції, твоє клопотання про надання притулку буде відхилено. Тебе і твого законного представника запросять на зустріч до Міграційної служби, де тобі пояснять рішення, і ти зможеш поставити питання.

У разі відхилення клопотання у тебе є два варіанти:

- Ти можеш погодитись з рішенням. Шведською це називається «nöjdförklara sig».

Після цього рішення вже змінити не можна.

- Ти можеш оскаржити рішення. Це означає, що ти хочеш, щоб суд змінив рішення Міграційної служби. Твій законний представник і твій юридичний повірений допоможуть тобі оскаржити рішення.

Що станеться, коли мені виповниться 18?

Згідно з шведським законодавством, коли тобі виповнюється 18 років, ти стаєш повнолітнім. Це означає, що ти більше не вважаєшся дитиною, а до дорослих шукачів притулку застосовуються інші правила. Коли тобі виповниться 18 років, у тебе більше не буде законного представника, і тобі доведеться самостійно дбати про контакт зі Міграційною службою, відповідати за свої фінанси і організувати проживання. Треба враховувати багато всього, і важливо підготувалися якнайкраще.

Ось що можна зробити:

- Поговори зі своїм представником, щоб дізнатись, що зміниться, коли тобі виповниться 18.
- Якщо ти хочеш й надалі отримувати підтримку, поговори з законним представником, щоб подати

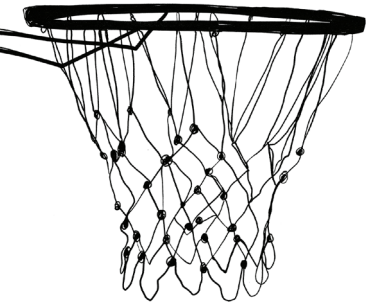
заяву на отримання контактної особи від соціальної служби. Контактна особа — це людина, яка може надати тобі підтримку в повсякденному житті. Контактною особою може бути призначений твій законний опікун, інший дорослий, якого ти знаєш, або хтось, кого запропонує Соціальна служба.

«Існують асоціації для несупроводжуваних дітей, які проводять різні групові заходи». (хлопець, 17 років)

«Ми говорили про підрібток. Законний представник вважає, що я маю вчитись, але я хочу працювати і заробляти гроші». (дівчина, 17 років)

Співпраця з законним представником

Є багато питань, які ви будете вирішувати разом з законним представником. Тут ви з представником можете разом обговорити, як вирішувати важливі для тебе питаннями.

Про мене:

Що мені подобається робити _____

Що мене радує _____

Що мене злить _____

Що для мене важливо _____

Мої побажання щодо контакту з законним представником:

Я хочу спілкуватись: по телефону електронною поштою по sms

Я бажаю спілкуватись з моїм представником (як часто?):

через день раз на тиждень раз на два тижні раз на місяць

Я бажаю зустрічатись:

у приміщенні на вулиці у місці проживання інше

Я бажаю, щоб під час зустрічей був присутній перекладач: так ні

Я бажаю, щоб зустрічі з представником тривали:

20 хв 40 хв 1 годину або довше.

(Мені потрібна перерва приблизно через _____ хв.)

Я бажаю отримувати інформацію усно у письмовій формі обидва варіанти

Якщо я чогось не розумію, я хочу показати це наступним чином: _____

Під час зустрічі я хочу: ставити питання під час зустрічі ставити всі питання в кінці

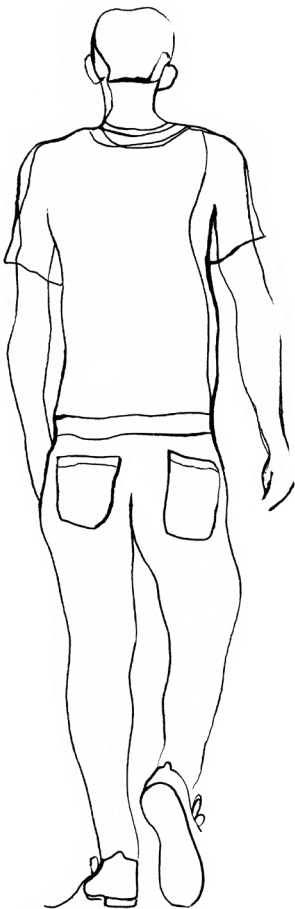
Я хочу, щоб після зустрічі ми підводили підсумки таким чином:

Тілесний і зоровий контакт: Обійми – це припустимо? так ні

Ти хочеш підтримувати зоровий контакт? так ні

Я не хочу говорити зі своїм законним представником про: _____

Мій законний представник може надати мені підтримку таким чином: _____

Тут ти можеш відзначити теми, про які хочеш поговорити зі своїм законним представником. Добре поговорити про те, які у тебе цілі, що потрібно зробити, і хто допоможе тобі досягти цих цілей.

Контрольний список для мене і мого законного представника

Фінанси

Приклад:
Банківська карта
Зберігати
Кишенькові гроші

Дозвілля

Приклад:
Інтереси
Заходи
Ходити в гості до друзів

Стажування/літня робота/підробіток

Приклад:
Дозвіл на роботу
Правила Міграційної служби
Працювати і вчитися одночасно

Перед 18-річчям

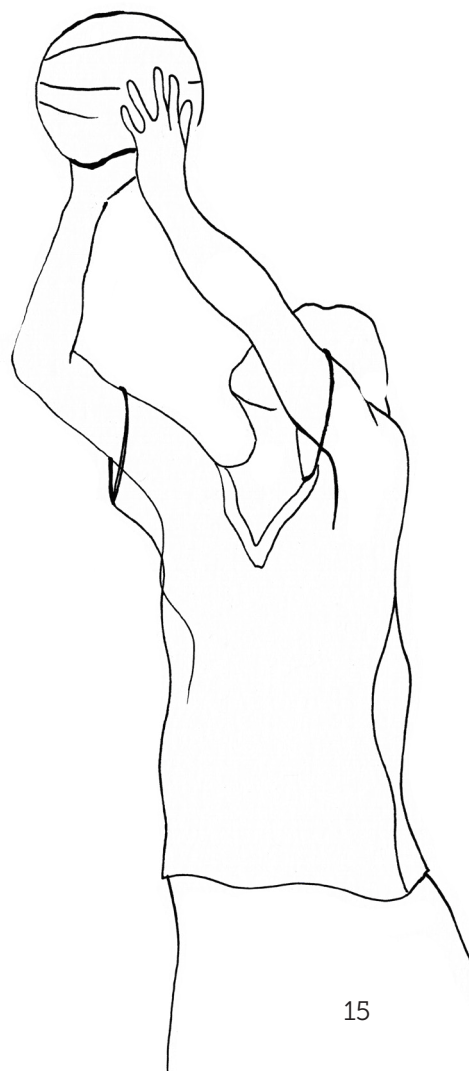
Приклад:
Жити одному
Контактна особа
Підготовка

Пошук родичів

Приклад:
Зв'язатися з Червоним
Хрестом

Інше

Нотатки:

Несупроводжуваним дітям допомагає багато дорослих, і може бути важко зрозуміти, у кого які обов'язки. У брошурі «Мое право: яку допомогу надає законний представник?» можна прочитати, яким чином представник може тебе підтримувати. Тут є також інформація про те, що робить соціальний секретар, персонал місця проживання та шкільний персонал. Останню частину потрібно заповнити разом з законним представником. Ці питання допоможуть вам створити ясність і надійну основу для ваших відносин. RFS розробила цю брошуру у співпраці з молодими людьми, які мають власний досвід приїзду до Швеції у якості несупроводжуваних дітей.